

Interpellation till Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande Filip Reinhag

Angående tandvård på Gotland.

Tandvården på Gotland saknar tillräckligt med resurser. Det är för få tandläkare och för få tandhygienister. Det här påverkar tandhälsan hos gotlänningar. I Gotlands tidningar den 10 februari i år kunde vi läsa att tandvårdschefen på Gotland påstår att tandvården klarar av att hantera det som ingår i deras ”grunduppdrag”. Med ”grunduppdrag” definieras barn- och ungdomar, specialisttandvård, vård för omsorgspatienter, de som får tandvård på sjukvårdskostnad samt viss akut tandvård.

Någon förebyggande vård för vuxna erbjuds i praktiken inte nu. I artikeln kan vi läsa att tandvårdschefen på Gotland menar att det i Stockholm förekommer onödiga undersökningar samt att man på Gotland inte behöver besöka tandvården om man är frisk. Exempel som lyfts fram är att ingen går till vårdcentralen om den är frisk och följaktligen bör besök hos tandvården begränsas.

När man läser Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för tandvård publicerad i september 2021 ges en annan bild av tandvårdens uppgift än som framkommer i ovanstående tidningsartikel. I Socialstyrelsens riktlinjer skriver man om hur viktigt man anser att förebyggande tandvård är. Det motverkar sjukdomar i munnen man själv inte är medveten om genom att till exempel karies upptäcks och då kan åtgärdas innan problemen blir mer omfattande. Socialstyrelsen skriver ”*En god munhälsa är viktig för människors allmänna livskvalitet. Munhälsan påverkar bland annat den psykiska hälsan, näringsintaget och risken för infektioner och inflammationer i hela kroppen. Tandvården behöver därför förebygga dålig munhälsa.*”

Ett annan utmaning med tandvården är att den idag är en tydlig klassmarkör. Socialstyrelsen skriver att: ”*Munhälsan är generellt sämre hos personer med låg inkomst, kort utbildning eller olika funktionsnedsättningar än för andra grupper.*” Om den gotländska tandvården inte ger tillräcklig stor möjlighet till förebyggande tandvård är risken uppenbar att klasskillnaderna ökar bland gotlänningarna.

I sina nationella riktlinjer använder Socialstyrelsen en gradering för hur viktig de tycker att en viss åtgärd är. De graderas i en skala från ett till tio, med ett som det med högst prioritet. En vuxen person med låg risk för dålig munhälsa bör ges en basundersökning vart annat eller vart tredje år och en person med hög risk för dålig munhälsa bör ges en basundersökning en gång om året eller en gång var 18 månad enligt Socialstyrelsen. De graderar detta till en trea i sin värdering av hur viktigt de anser att åtgärden är. Det betyder att det är en *stor* åtgärd.

I ovanstående tidningsartikel jämför tandvårdschefen tandläkarbesök med besök på vårdcentralen. De rekommendationer som Socialstyrelsen ger om vikten av förebyggande tandvård inklusive frekventa besök hos tandläkare förekommer inte på samma vis i deras riktlinjer rörande primärvården.

Jag har förståelse för att det kan vara svårt att nå upp till riktlinjerna när man saknar tillräckligt med personal. Men, det bör ju inte betyda att man sänker sin ambitionsnivå. För min del är det självklart att förebyggande tandvård för vuxna är viktigt och att det finns även på Gotland.

Mina frågor är:

Är tandvårdschefens bild av hur tandvården bör bedrivas på Gotland detsamma som din? Ska Socialstyrelsens nationella riktlinjer gälla på Gotland?

Vilken strategi finns för att få fler tandläkare och tandhygienister till Gotland? Vilken är din eller HSN:s analys över hur den generella munhälsan kommer att påverkas på Gotland de kommande åren?

Jörgen Benzler(V)

